

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1. Проблеми које закон треба да реши

Архиви су установе чија је делатност регулисана Законом о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др.закони и 99/11-др.закон). На територији Републике Србије ради 38 архива. Министарство културе и информисања има оснивачка права над 2 архива, а стара се и о условима за рад 6 архива са територије Косова и Метохије. Централна архивска установа је Архив Србије. Територијална надлежност архива регулисана је Решењем о утврђивању територије архива („Службени гласник РС“, бр. 7/96).

Архиви су установе заштите које имају и управна овлашћења, односно врше стручни надзор над поступањем са архивском грађом код њених стваралаца и издају уверења о чињеницама садржаним у архивској грађи. Мрежа архива је неравномерно развијена и неуједначена, надлежност архива је у распону од само једне до чак десет општина. До великих промена у начину функционисања и условима за стручни рад локалних архива дошло је након њиховог преласка у надлежност општинских власти 2003. године. Условљени финансирањем локалних власти велики број архива ради у тешким условима. Иако им се надлежност простире у више јединица локалне самоуправе, терет финансирања рада архива претежно носе градови, односно општине у којима је седиште архива.

Већина архива више уопште нема расположиви простор у депоима за архивску грађу коју треба да преузме из регистратура. Услед тога, велика количина архивске грађе дуже се задржава у неадекватном простору изван архива, где је изложена ризику од уништења или оштећења и није доступна корисницима. Лоше је стање опремљености архивских депоа, од недостатка полица за смештај архивске грађе до апарата потребних за контролу услова у којима се грађа чува. Највећи број локалних архива функционише са малим бројем радника. За последњих десет година дошло је до смањења броја запослених у архивима, уз истовремено повећање обима послова. Архив Србије је централна установа заштите која води Централни регистар архивске грађе у који је досад уписано преко 20.000 архивских фондова и збирки.

С обзиром на то да већина архива у Републици Србији обавља своју делатност у веома тешким условима, са недовољним простором за смештај архивске грађе, недостатком стручног кадра, застарелом опремом и проблемима финансирања, доношењем закона о архивској грађи и архивској делатности ће бити створене институционалне основе за обезбеђивање услова неопходних за обављање делатности заштите архивске грађе и равномеран развој архива. Највећи број архива због проблема у вези са недовољним финансирањем од стране локалних самоуправа није у могућности да на одговарајући начин обавља своју редовну делатност а при том је и број запослених у архивима, упркос повећању обима послова услед доношења бројних нових закона (Закон о рехабилитацији, Закон о враћању одузете имовине и обештећењу...), константно смањиван па су поједини архиви доведени на ивицу издрживости. Недостатак простора за пријем архивске грађе је међу водећим проблемима који директно утиче на пропадање грађе јер услови у којима се налази код стваралаца често нису одговарајући.

Осим тога, садашњи законски оквир из 1994. године (Закон о културним добрима), је делимично застарео и не уређује бројна питања која су од значаја за рад архива. Законско уређивање обавеза стваралаца и ималаца архивске грађе и документарног материјала у електронском облику, поступање са архивском грађом код правних субјеката који су до поступка приватизације били у друштвеној или државној својини и бројна друга питања су потребна у циљу очувања и заштите велике количине веома значајне архивске грађе. Неопходно је уредити и стандардизацију у области информационих система, односно утврдити обавезе за ствараоце и имаоце архивске грађе у електронском облику да спроводе процедуре и поступке везане за управљање документима, као и да користе информационе системе, који гарантују заштиту, аутентичност, веродостојност, целовитост и употребљивост електронских докумената. При том се мора имати у виду проблем ограничене трајности медија за чување електронских докумената, различити формати докумената, рапидно застаривање опреме за стварање и управљање електронским записима те константна еволуција информационих технологија. У том смислу потребно је уредити поступке и процедуре које ће омогућити очување ове врсте културног наслеђа у свим облицима у којима настаје и превазилажење наведених изазова.

2. Циљеви који се доношењем закона постижу

1. Стварање законског оквира који ће обезбедити потпуну заштиту и очување архивске грађе, без обзира на облик у којем настаје и где се налази један је од основних циљева који ће се постићи доношењем овог закона. Уређивање ове материје законом ће утицати и на развој свести о важности очувања архивске грађе за будуће генерације, односно свести да се најважнији документи морају заштитити од уништења јер архивски документ представља својеврсно материјално сведочанство о постојању, организацији и функционисању државе и друштва, из чега произилази и значај који ова врста докумената има за науку и културу, као и за грађане који на основу података из архивске грађе остварују одређена права.

2. Утврђивање Архивског фонда Републике Србије, као дела националног и светског културног наслеђа, као и његова допуна документима који представљају део културног наслеђа Републике Србије а налазе се ван њене територије, као и документима и копијама докумената страних извора који се односе на историју Србије и српског народа.

3. Заокруживање правне регулативе која се односи на архивску грађу изворно насталу у електронском облику и то на начин који ће гарантовати њено „преживљавање“ кроз време, односно очување података које она садржи.

4. Уређивање рокова доступности, услова и начина коришћења архивске грађе.

5. Побољшање услова за рад архива како би могли да: преузимају архивску грађу са подручја своје надлежности, регистратурски је среде и архивистички обраде, микрофилмују и дигитализују, оштећену грађу конзервирају и рестаурирају, односно како би могли да обављају своју делатност.

6. Јасно дефинисање обавеза оснивача архива.

7. Регулисање матичне функције архива.

8. Уређивање стручних звања у архивској струци.

9. Пооштравање казнене политике које ће допринети заштити и очувању архивске грађе.

Архив се може основати и почети са радом и обављати делатност ако су испуњени и посебни услови у погледу:

- 1) простора за рад и смештај архивске грађе, објеката и одговарајуће опреме;
- 2) минималног броја запослених на стручним архивистичким пословима;
- 3) финансирања рада архива и редовне делатности.

Министар надлежан за културу (у даљем тексту: Министар) прописује ближе услове из става 1. члана 48. Нацрта закона.

Министарство решењем утврђује испуњеност услова за почетак рада и обављање делатности архива утврђених овим законом, а за подручје аутономне покрајине, недлежни покрајински орган, као поверени посао, осим за архиве којима је оснивач Република Србија.

3. Разматране могућности да се проблем реши и без доношења прописа

У току анализе разматрано је неколико релевантних могућности:

- 1) status quo - недоношење Закона о архивској грађи и архивској делатности, односно немењање важећег Закона о културним добрима,
- 2) измене односно допуне Закона о културним добрима којим би се извршила корекција дела уочених проблема или
- 3) доношење новог закона који би у потпуности регулисао ову област.

Прва опција није одржива из разлога што више није могуће постојећим правним оквиром обезбедити потпуну заштиту и очување архивске грађе (нарочито архивске грађе која настаје у електронском облику).

Друга опција би подразумевала измене и допуне Закона о културним добрима у погледу низа питања које тај закон недовољно или уопште не регулише. Ово не би било добро решење имајући у виду обим потребних измена, односно допуна, као и чињеницу да Закон о културним добрима не уређује само заштиту архивске грађе него и заштиту других врста културних добара, те је из наведених разлога целисходније доношење новог закона који би у потпуности регулисао област заштите архивске грађе и организацију и функционисање архивске делатности.

4. Зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема

Доношење закона је неопходно и једино могуће решење за свеобухватно регулисање система заштите архивске грађе и организацију и функционисање архивске делатности ако имамо у виду да се не могу на други начин решити актуелни проблеми са којима се свакодневно суочавају архиви у обављању делатности.

Имајући у виду значај архивске грађе и њене специфичности у односу на друге врсте културних добара, неопходно је сва питања у вези њеног настанка, чувања и заштите уредити посебним законом, којим ће истовремено бити регулисана и права и обавезе свих стваралаца и ималаца архивске грађе, као и установа којима је основна делатност њена заштита.

5. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону

- На сва три нивоа власти у нашем систему (Република Србија, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе), јер се предвиђа да Република Србија преузима оснивачка права над јавним архивима чији је оснивач аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, осим над Архивом Војводине и Историјским архивом Београда када се стекну услови за преузимање обезбеђивањем средства у буџету Републике Србије:

- 1) Историјски архив Бела Црква;
- 2) Историјски архив Ваљево;
- 3) Историјски архив "31. јануар" Врање;
- 4) Историјски архив "Тимочке крајине" Зајечар;
- 5) Историјски архив Зрењанин;
- 6) Историјски архив "Средње поморавље" Јагодина;
- 7) Историјски архив Кикинда;
- 8) Историјски архив "Шумадије" Крагујевац;
- 9) Историјски архив Краљева;
- 10) Историјски архив Крушевац;
- 11) Историјски архив Лесковац;
- 12) Историјски архив "Крајине, Кључа и Пореча" Неготин;
- 13) Историјски архив Ниш;
- 14) Историјски архив "Рас" Нови Пазар;
- 15) Историјски архив Нови Сад;
- 16) Историјски архив Панчево;
- 17) Историјски архив Пирот;
- 18) Историјски архив Пожаревац;
- 19) Историјски архив "Топлице" Прокупље;
- 20) Историјски архив Сента;
- 21) Историјски архив Смедерево;
- 22) Историјски архив Смедеревска Паланка;
- 23) Историјски архив Сомбор;
- 24) Историјски архив "Срем" Сремска Митровица;
- 25) Историјски архив Суботица;
- 26) Историјски архив Ужице;
- 27) Међуопштински историјски архив;
- 28) Међуопштински историјски архив Шабац.

- На све ствараоце и имаоце архивске грађе и документарног материјала, који ће применом овог закона на исти начин примењивати правила, процедуре и стандарде у управљању својом документацијом и тиме омогућити потпуну заштиту архивске грађе и документарног материјала која настаје њиховим радом;

- На архиве од којих се већина тренутно налази у веома тешком положају и обавља своју делатност у неодговарајућим условима и са мањком стручног кадра.

6. Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)

Примена закона неће створити нове трошкове грађанима и привреди када је у питању поступање са документима који изворно настају у папиру јер се обавезе које су предвиђене за ствараоце и имаоце архивске грађе и документарног материјала битно не

разликују од обавеза које предвиђају постојећи прописи а које се односе на чување, класификацију, архивирање докумената, одабирање архивске грађе, излучивање безвредног регистратурског материјала, предају архивске грађе и др.

Међутим, имајући у виду да привреда у свом раду ствара и архивску грађу која изворно настаје у електронском облику, она ће морати да се чува у складу са одредбама овог закона и прописа којима се уређује поуздано електронско чување, како би се обезбедило њено очување. У том смислу привреда неће имати додатне трошкове осим оних које већ има на основу примене прописа који уређују поуздано електронско чување.

За спровођење Закона о архивској грађи и архивској делатности није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије за 2019. годину, јер је овим законом предвиђена његова одложена примена, годину дана од дана ступања на снагу, тако да се очекује да ће се са применом Закона почети 2020. године. У складу са тим, у буџету Републике Србије за 2020. и 2021. годину средства ће бити планирана према реалним параметрима.

У архивској делатности у Србији постоји искуство са два испробана модела финансирања делатности: финансирање архива од стране Републике Србије и финансирање архива од стране локалних самоуправа (од 2002. године). Други модел се показао као веома лош, с обзиром да је већину архива довео на ивицу одрживости и угрозио очување архивске грађе, као добра од општег интереса. Имајући у виду да је заштита архивске грађе општи интерес, допуштање даљег пропадања већине архива, а самим тим и архивске грађе, имаће далекосежне штетне последице како за културу, односно очување културног наслеђа, тако и за грађане у остваривању својих права (из радних односа, имовинских права, личних права, породично-правних односа...) услед немогућности обезбеђивања доказа садржаних у архивској грађи. Предложени концепт финансирања у Нацрту закона представља основни циљ његовог доношења па би опредељивање за постојећи модел финансирања од стране локалних самоуправа било нецелисходно и нелогично с обзиром на све негативне импликације које је показао у досадашњој пракси. Остајање при важећем решењу у погледу оснивачких права и извора финансирања јавних архива имало би за последицу недовољно и неуједначено финансирање које би нужно довело до даљег урушавања архивске делатности и немогућности заштите архивске грађе, али и немогућности обављања нових надлежности архива утврђених Нацртом закона.

Из наведених разлога је решење да оснивачка права над јавним архивима чији је оснивач аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, изузев над Архивом Војводине и Историјским архивом Београда, преузме Република Србија када се стекну услови за преузимање обезбеђивањем средства у буџету Републике Србије како је предвиђено у члану 67. Нацрта закона нужно, с обзиром на то да ће се на овај начин обезбедити остваривање општег интереса кроз обављање делатности архива на јединствен начин.

Предлогом закона су предвиђене нове обавезе садржане у одредбама Нацрта закона: мере за допуну Архивског фонда Републике Србије (чл. 7); контрола употребљивости садржаја електронске архивске грађе приликом предаје архиву (чл. 18); контрола извршења мера заштите архивске грађе и документарног материјала у случају ванредних ситуација (чл. 21); обављање послова изградње и развоја информационог система архива (чл. 22); обављање нових послова у оквиру стручног надзора (чл. 23); вођење нових врста евиденција које је архив дужан да води (чл. 27); обављање

сигурносних и заштитна снимања архивске грађе које врши архив; дигитализација архивске грађе у циљу давања дигиталних копија на коришћење уместо оригинала, као и њихово коришћење у оквиру информационог система, ради лакшег претраживања и објављивања (чл. 31); израђивања планова заштите и спасавања архивске грађе у ванредним ситуацијама (чл. 33); врши истраживање и копирање архивске грађе страног порекла у иностранству (чл. 34); повезивање архива у јединствени информациони систем (чл. 53), надзор над стручним радом специјалних и приватних архива (чл. 55), послови матичних архива (чл. 56), нове надлежности Државног архива Србије (чл. 57), микрофилмовање архивске грађе (чл. 70) и др. У том смислу неопходна су додатна средства за повећање броја запослених у архивима, као и за набавку додатне опреме и финансирање појединих послова за чије су извршење законом утврђени рокови (нпр. микрофилмовање). О озбиљности проблема недостатка кадра у архивима најбоље сведочи податак да је у архивима у Републици Србији тренутно запослено само 687 лица од којих на стручним пословима у архивској делатности ради само 523 запослених. Већина архива у Републици Србији обавља своју делатност у веома тешким условима, са неодговарајућим простором за смештај архивске грађе, са недостатком стручног кадра, застарелом опремом и проблемима финансирања. С обзиром да је већина архива од преласка на финансирање од стране локалних самоуправа (од 2003. године) доведена у изузетно тежак положај, имајући у виду значај архивске грађе, Нацртом закона је предвиђено да Република Србија преузме оснивачка права над јавним архивима чији је оснивач аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, осим над Архивом Војводине и Историјским архивом Београда, (чл. 67) услед чега је потребно предвидети додатна средства у буџету Републике Србије за финансирање делатности свих јавних архива.

Утврђивање стручне оспособљености које се врши полагањем стручног испита је већ постојеће решење предвиђено важећим Законом о културним добрима те Комисија за полагање стручног испита у архивској делатности није ново тело које би се образовало на основу будућег закона. Важећим Законом о културним добрима је предвиђено да (члан 66.) послове у оквиру делатности заштите културних добара могу обављати лица с одговарајућом стручном спремом и положеним стручним испитом. Комисија за полагање стручног испита у архивској делатности и Комисија за доделу виших стручних звања у архивској делатности су неопходне с обзиром да послове у оквиру делатности заштите културних добара могу обављати само лица с одговарајућом стручном спремом и положеним стручним испитом. Те комисије не обављају текуће послове из делокруга рада корисника буџетских средстава. Без наведених комисија неће постојати стручни кадар без којих обављање послова у архивској делатности није могуће. Ове комисије не производе финансијске ефекте.

Тело за координацију рада архива Републике Србије (члан 8. Нацрта закона) је тело надлежно за сарадњу и координацију рада органа државе управе и Државног архива Србије, јавних и специјалних архива са веома значајном улогом у ситуацијама када је неопходна хитна реакција у погледу заштите архивске грађе (на пример у случају елементарних непогода, и др.) и свим другим ситуацијама када се може претпоставити да архиви самостално не би могли да реше проблеме који би имали за последицу оштећење или уништење архивске грађе, чија се надлежност не може преклапати са органом управљања архива имајући у виду да је реч о међуресорном телу које нема управљачке надлежности. Ово тело не производи финансијске ефекте.

Када је у питању формирање Архивског савета (у члану 58. Нацрта), имајући у виду значај архивске грађе за државу и њене грађане али и бројне нове улоге које ће архиви преузети, као што је нпр. пријем и заштита архивске грађе у електронском облику и веома одговорни послови за које је неопходно доношење бројних стручних упутстава, неопходно је да се обезбеди јединствен начин рада кроз стручна упутства, примену међународних прописа и стандарда... због чега је неопходно формирање оваквог тела од најугледнијих стручњака у архивској делатности. Од рада овог тела ће у великој мери зависити и практична примена закона. Ово тело не производи финансијске ефекте.

Додатна средства за спровођење овог закона у 2020. години неопходно је обезбедити у буџету Републике Србије за финансирање текућих расхода и издатака и остваривање програма 28 јавних архива (Историјски архив Бела Црква; Историјски архив Ваљево; Историјски архив "31. јануар" Врање; Историјски архив "Тимочке крајине" Зајечар; Историјски архив Зрењанин; Историјски архив "Средње поморавље" Јагодина; Историјски архив Кикинда; Историјски архив "Шумадије" Крагујевац; Историјски архив Краљева; Историјски архив Крушевац; Историјски архив Лесковац; Историјски архив "Крајине, Кључа и Пореча" Неготин; Историјски архив Ниш; Историјски архив "Рас" Нови Пазар; Историјски архив Нови Сад; Историјски архив Панчево; Историјски архив Пирот; Историјски архив Пожаревац; Историјски архив "Топлице" Прокупље; Историјски архив Сента; Историјски архив Смедерево; Историјски архив Смедеревска Паланка; Историјски архив Сомбор; Историјски архив "Срем" Сремска Митровица; Историјски архив Суботица; Историјски архив Ужице; Међуопштински историјски архив; Међуопштински историјски архив Шабац) над којима оснивачка права преузима Република Србија по основу овог закона (722.700.000 динара); додатна средства и повећање броја запослених у архивима за извршење нових обавеза утврђених овим законом; обављање послова у оквиру напред наведених нових надлежности утврђених овим законом.

Додатна средства за спровођење овог закона у 2021. години неопходно је обезбедити у буџету Републике Србије за финансирање текућих расхода и издатака и остваривање програма јавних архива над којима оснивачка права преузима Република Србија по основу овог закона; додатна средства и повећање броја запослених у архивима за извршење нових обавеза утврђених овим законом; обављање послова у оквиру напред наведених нових надлежности утврђених овим законом.

Нове обавезе су предвиђене и члановима који се односе на надзор над ствараоцима архивске грађе и у електронском облику (чл. 23) у погледу извршавања њихових обавеза (чл. 9), контролу употребљивости садржаја архивске грађе у електронском облику приликом њене предаје надлежном јавном архиву (чл. 18), чување архивске грађе у електронском облику (чл. 22) и др.

За успостављање и вођење електронског архива у Државном центру за чување и управљање подацима средства ће бити обезбеђена из средстава зајма Међународне банке за обнову и развој, у 2020. години. Наиме, део активности неопходних за имплементацију Нацрта закона финансираће се из средстава зајма Међународне банке за обнову и развој и то 91%, а осталих 9% према одређеним средствима Буџета на разделу 3 - Влада, Глава 3.24 - Канцеларија за информационе технологије и електронску управу, Програм 0614 – Информационе технологије и електронска управа, функција 140 – Основно истраживање, у оквиру Пројекта – Унапређење услуга електронске управе.

Буџетска средства за те намене планираће се у складу са билансним могућностима и оквиру лимита расхода и издатака који се за све буџетске кориснике утврђују од стране Министарства финансија у процесу припреме и доношења закона о буџету. При томе је потребно имати у виду члан 48. став 5. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - исправка, 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18 и 31/19) којим је прописано да ће се, у случају када се током године донесу закони и други прописи на основу којих настају нове обавезе за буџет, средства осигурати у буџету за следећу буџетску годину у складу са пројекцијама и могућностима.

7. Да ли су позитивне последице закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити

Позитивне последице закона у сваком случају оправдавају евентуалне трошкове јер је неопходно да се уреди заштита архивске грађе и функционисање архивске делатности имајући у виду да је архивска грађа културно добро од општег интереса за Републику Србију и да је делатност заштите архивске грађе од општег интереса за Републику Србију.

8. Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција

Посредно, овај Закон подржава експанзију коришћења рачунарске опреме, опреме за микрофилмовање, дигитализацију, конзервацију докумената итд.

9. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону

У поступку припреме закона којим се уређује систем заштите архивске грађе и документарног материјала, услови и начин коришћења архивске грађе, организација, надлежност и делатност архива у Републици Србији, Министарство културе и информисања спровело је јавну расправу о Нацрту закона о архивској грађи и архивској делатности (у даљем тексту: Нацрт закона) према Програму јавне расправе о Нацрту закона о архивској грађи и архивској делатности који је одредио Одбор за јавне службе Владе Републике Србије, Закључком 05 Број: 011-12679/2018 од 27. децембра 2018. године. Јавна расправа о Нацрту закона спроведена је у периоду од 31. децембра 2018. године до 29. јануара 2019. године.

Текст Нацрта Закона о архивској грађи и архивској делатности објављен је на сајту Министарства културе и информисања и порталу е-управе, са обавештењем о могућности достављања примедба, предлога и сугестија на е-mail као и поштом. На сајту је објављена и електронска адреса за достављање примедби, предлога и сугестија у вези са текстом на Нацрт закона.

На тај начин свим заинтересованим странама пружена је могућност да изнесу своје ставове о предложеном тексту Нацрта закона о архивској грађи и архивској делатности.

У току јавне расправе организовани су округли столови у три града, и то у Новом Саду, Нишу и Београду, уз учешће представника архивских установа у Републици Србији, представника органа управе Аутономне покрајине Војводина, Народне Банке Србије, музеја, представника удружења, привредних друштава, као и појединаца.

Округлим столовима присуствовали су представници архивских установа, односно Архива Србије, Архива Војводине, Историјског архива Београда, Историјског архива града Новог Сада, Историјског архива «Срем» Сремска Митровица, Историјског архива Суботице, Међуопштинског Историјског архива Шабац, Историјског архива Кикинда, Историјског архива Сента, Историјског архива Бела Црква, Историјског архива Сомбор, Историјског архива Крушевац, Историјског архива Краљево, Историјског архива Пирот, Историјског архива Лесковац, Историјског архива «Тимочка крајина» Зајечар, Међуопштинског историјског архива Призрен, Историјског архива Ниш, Архива Косова и Метохије, Архива Југославије, Историјског архива Ужице, Историјског архива «Средње поморавље» Јагодина, Историјског архива «Топлице» Прокупље, Историјског архива Пожаревац, Историјског архива Шумадије Крагујевац, Историјског архива «31. јануар» Врање, Покрајинског завода за заштиту споменика културе, Међуопштинског Историјског архива Чачак, Историјског архива Смедерево, Архива «Верослава Вељашевић» у Смедеревској Паланци, Уметнички архив Српског народног позоришта, Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама Аутономне покрајине Војводина, Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице Аутономне покрајине Војводина, Градске управе за културу града Новог Сада, представници Архива Народне банке Србије, Војног архива, представници DSC d.o.o, представници Safedoc d.o.o, представници Banke Intesa, представници Министарства спољних послова, представници Националне алијансе за локални развој (НАЛЕД) и други заинтересовани субјекти и појединци.

Јавна расправа званично је завршена 29. јануара 2019. године.

На Нацрт закона о архивској грађи и архивској делатности, предлоге и сугестије, у електронској и писменој форми, доставили су између осталих и стручњаци односно архивске установе, Архив Србије, Архив Војводине, Историјски архив Београда, Историјски архив града Новог Сада, Историјског архива Суботице, Међуопштински Историјски архив Шабац, Историјски архив Сента, Историјски архив Бела Црква, Историјски архив у Пироту, Историјског архива Лесковац, Историјски архив Ниш, Архив Ужице, Архив Југославије, Историјски архив Пожаревац, САНУ, Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама Аутономне покрајине Војводина, Савез војвођанских мађара, Народна банка Србије, Војни архив, НИС а.д. Нови Сад, Друштво архивских радника Војводине, Архивистичко друштво Србије, Safedoc d.o.o, удружење Православна породица, Национална алијанса за локални развој (НАЛЕД) и други заинтересовани субјекти.

Преглед свих коментара као и одговори на коментаре дате у јавној расправи налазе се на веб-сајту Министарства културе и информисања.

По завршеној јавној расправи може се констатовати да је општа оцена да је нови закон којим се регулише област архивске делатности потребан. Било је појединачних примедба на поједине одредбе Нацрта закона, указивања на недореченост и нејасност појединих норми и корисних сугестија у погледу дефинисања одређених појмова.

Министарство културе и информисања, имајући у виду све примедбе, предлоге и сугестије дате на јавној расправи, сачинило је Нацрт закона о архивској грађи и архивској делатности, и припремило га за упућивање у званичну процедуру, тј. на мишљење надлежним министарствима а потом Влади Републике Србије на даљу надлежност.

Дакле, о Нацрту закона о архивској грађи и архивској делатности је организована широка јавна расправа, у којој су узели учешће све заинтересоване стране. Осим тога,

заинтересоване стране су имале прилику да доставе писмене примедбе на предметни Нацрт закона.

10. Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава

Током примене овог закона спроводиће се мере које су прописане овим законом и подзаконским прописима, који ће се донети у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу. Дакле, ради успешне примене закона потребно је, између осталог:

- доношење подзаконских аката у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, и то:

1. Правилник о ближим условима за одговарајући простор и опрему за смештај и заштиту архивске грађе и документарног материјала коју обезбеђује стваралац и ималац архивске грађе и документарног материјала
2. Правилник о обрасцу архивске књиге које воде ствараоци и имаоци архивске грађе и документарног материјала
3. Уредба о јединственим техничко-технолошким захтевима и процедурама за чување и заштиту архивске грађе и документарног материјала у електронском облику
4. Уредба о управљању документима, начину евидентирања, класификовања, архивирања, чувања, одабирања архивске грађе и документарног материјала државних органа и организација, органа аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, установа, јавних предузећа, ималаца јавних овлашћења, правних лица која се у потпуности или делимично финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и ближим условима и начину заштите и чувања њихове архивске грађе и документарног материјала, и листи категорија документарног материјала са роковима чувања
5. Општи акт о вођењу обавезних евиденција, управљању документима или архивском пословању и архивирању, као и листе категорија архивске грађе и документарног материјала са роковима чувања и доступности
6. Правилник о ближим условима и начину предаје архивске грађе јавним архивима
7. Правилник о обрасцу и начину коришћења службене легитимације
8. Правилник о садржини и начину вођења информативних средстава о архивској грађи
9. Стручна упутства о изради информативних средстава о архивској грађи
10. Правилник о условима и начину вршења ревизије архивских фондова и збрки
11. Правилник о мерама заштите архивске грађе
12. Правилник о начину и ближим условима за спровођење превентивне заштите
13. Правилник о ближим условима за дигитализацију архивске грађе која се чува у архивима
14. Правилник о начину и ближим условима за конзервацију и рестаурацију архивске грађе
15. Правилник о ближим условима и начину коришћења архивске грађе
16. Правилник о ближим условима за основање и почетак рада и обављања делатности архива
17. Решење о територијалној надлежности јавних архива за обављање послова заштите архивске грађе

18. Правилник о начину вршења надзора над стручним радом архива и архивских одељења који су у надлежности матичних архива

19. Правилник о методологији за стручни надзор, који обављају матични архиви

20. Правилник о плану и програму стручног оспособљавања запослених у архивима, програму стручног испита и начину његовог полагања

21. Правилник о условима и поступку за стицање виших стручних звања;

- усклађивање организације и рада архива основаних до дана ступања на снагу овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона;

- обезбеђивање додатних средстава и повећање броја запослених за извршење од стране оснивача архива, за извршење нових обавеза утврђених овим законом;

- Република Србија преузеће оснивачка права над јавним архивима чији је оснивач аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, осим над Архивом Војводине и Историјским архивом Београда, када се стекну услови за преузимање обезбеђивањем средства у буџету Републике Србије;

- именовање органа јавних архива у складу са овим законом, у року од годину дана од дана преузимања оснивачких права над јавним архивима;

- успостављање мреже архива Републике Србије коју чине јавни архиви из члана 50. овог закона, осим Војног архива, и утврђује који јавни архиви и за коју територију обављају послове заштите архивске грађе решењем Министра, а за подручје аутономне покрајине Војводине, актом надлежног покрајинског органа (као поверени посао) осим за архиве којима је оснивач Република Србија;

- успостављање Архивског информационог система, тако што се јавни и специјални архиви повезују у јединствен информациони систем и управљају заједничком информационо-комуникационом инфраструктуром за потребе стварања, примања, евидентирања, архивирања, чувања и коришћења електронских и свих других облика и врста докумената, у неограниченом временском периоду. Умрежавање архива и обезбеђивање интернет конекције спроводиће Служба Владе надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе и информационих система и инфраструктуре органа. Умрежавање архива и обезбеђивање интернет конекције обављаће се преко Јединствене информационо-комуникационе мреже електронске управе. Начин вођења и садржај архивског информационог система прописује Министар;

- надзор над радом архива врши Министарство, а над радом архива на територији аутономних покрајина врше надлежни органи аутономних покрајина, као поверен посао а надзор над радом архива за потребе одбране и Војске Србије врши министарство надлежно за послове одбране;

- успостављање и вођење електронског архива у Државном центру за чување и управљање подацима од стране Државног архива Србије, а до обезбеђивања услова и капацитета Државног архива за обављање ових послова обављаће од стране Службе Владе надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе и информационих система и инфраструктуре.

Министарство културе и информисања надлежно је за спровођење овог закона, за његову уједначену примену на територији Републике Србије, као и за давање мишљења у вези његове примене. Осим тога, кроз израду одговарајућих приручника, коментара закона и саветовања, обезбедиће се његова ефикасна примена.